

- Jak wyglądała Wigilia ppłk. Łukasza Cieplińskiego w więziennej celi?

.....

.....

- Jakie miał wewnętrzne rozterki i jakie zadawał sobie pytania?

.....

.....

- Co możemy powiedzieć o religijności ppłk. Łukasza Cieplińskiego?

.....

.....

- Dlaczego mimo wyroku i oczekiwania na śmierć odczuwał satysfakcję?

.....

.....

Grupa I

Ksiądz Władysław Gurgacz, pseud. Sem, jezuita – urodził się 2 kwietnia 1914 r. w Jabłownicy Polskiej. W 1931 r. wstąpił do Kolegium Jezuitów w Starej Wsi, a w 1942 r. na Jasnej Górze przyjął święcenia kapłańskie. Początkowo pracował w Starej Wsi, ale w 1945 r. ze względu na chorobę został przeniesiony do Gorlic, gdzie był jednocześnie pacjentem i kapelanem szpitala. W 1947 r. został kapelanem sióstr służebniczek w Krynicy. Na początku 1948 r. do ks. Władysława Gurgacza przyszedł dowódca konspiracyjnej organizacji – Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej – Stanisław Pióro „Emir”. Poprosił go o spowiedź oraz duchową opiekę nad oddziałem. Ksiądz Gurgacz przyjął pseudonim „Sem” (od „Sługa Maryi”), ale partyzanci nazywali go „Ojcem”. Został aresztowany 2 lipca 1949 r. w Krakowie. Choć miał możliwość ucieczki, nie skorzystał z niej. Mówił: „Nie uciekłem po napadzie, który miał miejsce w dniu 2 lipca 1949 r., ponieważ nie chciałem pozostawić członków organizacji i tak samo jak i oni chciałem ponieść odpowiedzialność”. Proces toczący się przed Sądem Okręgowym w Krakowie zakończył się ogłoszeniem wyroku 13 sierpnia 1949 r. Księdza wraz z towarzyszami skazano na karę śmierci. Został zamordowany 14 września 1949 r. na dziedzińcu więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie i pochowany na cmentarzu Rakowickim.

- Jaka była droga powołania ks. Władysława Gurgacza?
- W jaki sposób rozpoczął działalność konspiracyjną i na czym ona polegała?
- Co oznaczał jego pseudonim konspiracyjny?
- Jak nazywany był ks. Gurgacz przez partyzantów?
- Dlaczego nie skorzystał z możliwości ucieczki?

Grupa II

Danuta Siedzikówna, pseud. Inka – była jedną z trzech córek leśniczego spod Narewki. Jej rodzice wiele wycierpieli dla Ojczyzny. Ojciec jeszcze jako student w 1913 r. został zesłany przez carat na Sybir za „sprawę polską”. Do kraju powrócił w 1926 r. W lutym 1940 r. Sowieci wywieźli go do łagrów. Stamtąd wydostał się z Armią Andersa, ale w 1943 r. zmarł w Teheranie. W tym samym roku gestapo rozstrzelało mamę, która mimo okrutnych tortur nikogo nie wydała. Osieroconymi siostrami zajęła się babcia Aniela. W grudniu 1943 r. Danuta wraz z siostrą złożyła przysięgę w Armii Krajowej. W październiku 1944 r. rozpoczęła pracę kancelistki w nadleśnictwie Narewka, a już w czerwcu 1945 r. została wraz z innymi aresztowana przez UB. Konwój z więźniami został odbity przez oddział partyzantów. W ten sposób Danuta trafiła do majora Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”. Działała jako sanitariuszka pod pseudonimem „Inka”. W 1946 r. znalazła się na Pomorzu w szwadronie porucznika Zdzisława Badochy „Żelaznego”. W lipcu 1946 r. wyjechała do Gdańska, gdzie odwiedziła rodzinę i koleżanki. Została aresztowana przez UB w konspiracyjnym mieszkaniu. Mimo brutalnego śledztwa nie wydała nikogo. Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku skazał ją na karę śmierci. Wraz z innym żołnierzem wyklętym – „Zagończykiem” – została rozstrzelana 28 sierpnia 1946 r. Tuż przed salwą skazani krzyknęli: „Niech żyje Polska!”.

- Z jakiej rodziny pochodziła Danuta Siedzikówna?
- Czym zajmowała się w konspiracji?
- Jaki przyjęła pseudonim?
- Jak zachowywała się w czasie śledztwa i tuż przed wykonaniem wyroku?

Grupa III

General August Emil Fieldorf, pseud. Nil – urodził się 20 marca 1895 r. w Krakowie. Uczył się w rodzinnym mieście. W 1910 r. wstąpił do Związku Strzeleckiego, a po wybuchu I wojny światowej 6 sierpnia 1914 r. z Legionami Polskimi wyruszył na front rosyjski. W latach 1918-1920 walczył o zachowanie niepodległości Polski. W okresie międzywojennym zdobywał kolejne szczeble kariery wojskowej. Przed 1 września 1939 r. był już pułkownikiem. Jego pułk został rozbity pod Iłżą; on sam przedostał się do Francji, gdzie tworzone polskie oddziały, a następnie do Londynu. Po powrocie do Polski we wrześniu 1940 r. włączył się w pracę konspiracyjną najpierw w Związku Walki Zbrojnej, a następnie w Armii Krajowej. Zorganizował również Kierownictwo Dywersji (Kedyw) i dowodził akcjami, w których wykonywano wyroki na katach Polaków, m.in. generale SS Franzu Kutscherze. W czasie powstania warszawskiego tworzył organizację antysowiecką „Nie”; mianowano go wówczas generałem. W 1945 r. w Milanówku został aresztowany przez Sowieców i zesłany do łagru za Uralem. Po powrocie do Polski, chcąc skorzystać z ogłoszonej amnestii, zgłosił się do władz komunistycznych, ale w 1948 r. został aresztowany. Przeszedł brutalne śledztwo, po którym Sąd Najwyższy skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 24 lutego 1953 r.

- Czym zajmował się August Emil Fieldorf w okresie międzywojennym i po wybuchu II wojny światowej?
- Jaki przyjął pseudonim w konspiracji?
- W jaki sposób zakończył swoje życie?

Grupa IV

Rotmistrz Witold Pilecki, pseud. Witold – jego dziadek brał udział w powstaniu styczniowym, dlatego rodzina musiała wyjechać w głąb Rosji i tam w Ołońcu (Karelia) 13 maja 1901 r. przyszedł na świat przyszły rotmistrz. Uczestniczył w walkach z bolszewikami w 1920 r. Po zwolnieniu z wojska zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batoro w Wilnie. Nie ukończył ich jednak, gdyż musiał zająć się ciężko chorym ojcem i rodzinnym majątkiem Sukurcze. Pracując i udzielając się społecznie, każdego roku odbywał ćwiczenia w 26. Pułku Ułanów Wielkopolskich. Po rozbiciu dywizji we wrześniu 1939 r. walczył w partyzantce, a następnie jako członek Tajnej Armii Polskiej ukrywał się w Warszawie. W 1940 r. władze niemieckie zaczęły tworzyć w Polsce obozy koncentracyjne. Osadzanie w Auschwitz coraz większej liczby skazańców i informacje, jakie stamtąd docierały, sprawiły, że Witold Pilecki dobrowolnie dał się schwytać i wywieźć do tego obozu. Chciał zorganizować tam konspirację wojskową, zdobyć i przekazać wiarygodne dane o zbrodniach niemieckich oraz przygotować powstanie. Gdy zorientował się, że władze Auschwitz wiedzą o obozowej konspiracji i chcą wywieźć polskich aresztantów do III Rzeszy, wraz z dwoma więźniami uciekł z obozu w Święta Wielkanocne 1943 r. Po ucieczce nadal angażował się w konspirację. Został awansowany przez Komendanta Głównego Armii Krajowej do stopnia rotmistrza. Brał udział w powstaniu warszawskim, a później jako jeńiec przebywał w różnych obozach. 9 lipca 1945 r. wyjechał z obozu w Murnau do II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych gen. Władysława Andersa. W grudniu 1945 r. przyjechał do Warszawy i zdobył kopie wielu dokumentów świadczących o okrucieństwie oprawców resortu bezpieczeństwa oraz o polityce władz komunistycznych w Polsce. Został aresztowany przez UB 8 maja 1947 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie 15 marca 1948 r. skazał go na karę śmierci. Po wyroku nadal był torturowany, m.in. wrywano mu paznokcie. To wtedy w czasie widzenia z żoną powiedział: „Ja już nie mogę żyć. Oświęcim to była igraszka”. 25 maja 1948 r. został zabity strzałem w tył głowy. Rodzina dowiedziała się o wykonaniu wyroku czterdzieści lat później.

- Z jakiej rodziny pochodził rotmistrz Witold Pilecki?
- Czym zajmował się w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej?
- Jak wyglądała jego praca konspiracyjna po wojnie?
- Jak określał bestialstwo komunistycznych oprawców?
- W jaki sposób zginął?

Grupa V

Podpułkownik Łukasz Ciepliński, pseud. Pług – urodził się 26 listopada 1913 r. w wielkopolskim Kwiliczu. W 1936 r. po ukończeniu Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie otrzymał stopień podporucznika. We wrześniu 1939 r. za męstwo w bitwie nad Bzurą otrzymał Krzyż Virtuti Militari. Był organizatorem komórek konspiracyjnych w okolicach Rzeszowa, a następnie komendantem Inspektoratu Rzeszów ZWZ-AK. Po rozwiązaniu Armii Krajowej działał w kolejnych organizacjach niepodległościowych. W 1946 r. został prezesem IV Zarządu Głównego WiN. Aresztowany w Zabrze 27 listopada 1947 r., a 14 października 1950 r. skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na pięciokrotną karę śmierci. Wyrok wykonano 1 marca 1951 r. W 1992 r. sąd unieważnił wyrok wydany w 1950 r., a 3 maja 2007 r. prezydent Lech Kaczyński odznaczył pośmiertnie ppłk. Łukasza Cieplińskiego Orderem Orła Białego. Jak zapamiętali świadkowie jego życia, odznaczał się głęboką pobożnością, nigdy nie rozstawał się z książeczką do nabożeństwa i różańcem, a gdy pozwalały mu na to obowiązki, brał udział w codziennych nabożeństwach majowych i październikowych.

- Jak wyglądała działalność ppłk. Łukasza Cieplińskiego w czasie II wojny światowej?
- W jaki sposób zginął?
- Kiedy został zrehabilitowany?
- Co wiemy o jego religijności?